

Petram Fictam --- matellam de *Gomesindo* --- usque in ipso fictorio de *Monte Pininello* [el Pení] --- Sorbeirolo --- *Bodica* ---» i també acaba anomenant l'«ecclesia Sti. Baudilii», que ja hem vist com advocació de *Tabellaria* en els documents comtal i papal del S. x (Villan., *Vi. Lit.* xv, 237.3f., tret del «Cartoral de St. Pere de Roda»). I en els docs. p. p. *MarcaH.*, apareixen contextos versemblants si bé amb lleus variants «ad ipsa *Tamarit*» a. 974 (col. 904.53) «ad ipsam *Tamarit*» a. 990 (c. 906.28), «de ipsa *Tamariz*»¹⁰ (c. 942.25); amb ed. pariona en *Cat. Car.* II, 236.22, 123, 241.23.²

És possible que tinguem un altre lloc parònim, no gaire allunyat i en un altre testimoni encara més antic, en l'a. 935. En l'Acta de Consagració de l'església de St. Quirze de Colera, uns 15 k. més al NO. el bisbe Wigo de Girona li assigna «primiciarium copia quibus continentur haec terminia ab ipsa *Calmilia*, ad rocam *Taradellaria*, usque ad collem de *Collaria* --- villare de Clezels et colle *Fexani* --- de Circio afr. in jam dicta *rochia Taradellaria*» (Monsalv. VIII, 186.1, 187.5). És, doncs, un lloc bastant apartat de Tavallera (entre Colera i el Coll de Banyuls); i només si li féssim una esmena *Tarabellaria* podria ser-ne un duplicat; però potser és més versemblant que sigui un nom derivat en -ARIA del radical que estudiem en *Taradell*.

Acabem l'article amb un nom de comarca ben allunyat, però de formació paral·lela a la de *Talabre*: TINABRE. És una extensa partida rural del terme de Vilaller, per la qual baixa, des de Montanui, un barranc afl. dr. de la Nog. Ribagorçana; pron. *tinàbre* (XIX, 155, 158, 26). Podem postular-li una base cèltica TRISNA-BRIX > TRINABRIX, que perdent la primera -R- per dissimilació passà a *Tinabre*. Format amb un equivalent del numeral col·lectiu ll. *trini* < TRISNOI, sobre el nombre 'tres' del cèltic comú (irl. ant. *tri/tri*, ky. *tri* etc., i britònic *trinek* 'ternal').

No és que l'alta Ribagorça sigui lloc de gaires celtismes, però tanmateix trobo un *Tanyabelans* a Viu de Campo (XLVII, 82b60), format amb TANNŌ- 'roure' i altres derivs. d'aquest nom d'arbre cèltic (DECat VIII, 281b55 ss.). Al capdavant celtismes ben coneguts, com *Segú*, *Berganui*, *Talarn*, *Segant*, *Monesma*, no són llunyans. *TRINABRIX seria, doncs, un 'fort roquer, triple', 'turó de tres puntes'. No hi coincideixen gaire, però s'hi acosten formalment, i en situació geogràfica: *Τενεβριον ἄκρον* i *Τενεβριον λιμῆν*, en el litoral dels Il·lercaons (Ptolemeu II, § 6.16), Stephanos de Bizanci posa el cap *Τενεβριον*, i la vila *Τενεβρία* a l'Ibèria (59) i hi ha un *Tenebrica* en el Geògraf de Ravenna⁵⁰ (IV, 43, pp. 308, 149), que quasi coincideix amb el nostre TRINABRIX. Tot això en podria ser una alteració, influïda pel ll. *tenebrae*, *tenebricosus*, a manera d'etimologia popular.

¹ Altres combinacions que he sospesat com possibles per a *Tavallera* serien postular un derivat *TALABRIG(U)LA, d'on **Tablegla* > **Talabeila* > *Talabeila* i llavors la dissim. doble *Tabaleira*. Més complicada tant per l'ètimon postulat com pel procés fonètic. — ² Els erudits poc coneixedors dels

llocs, hi han assajat arbitràries esmenes: «Cala *Tamaria*» (Alsius, *Nom.*, p. 214), «cala *Tamarius*» (Rubió Lois, en l'índex de *Cat. Car.*). Noms forjats a la babalà, desconeguts en aquesta rodalia, si bé s'inspiren, com ja ho insinuaven també els clergues correctors del cartoral, en el nom de cales conegudes —però llunyanes—: *Tamariu*, prop de Llafranc i un que n'hi ha cap a Portvendres (veg. art. infra).

Talagó, V. *Tragó*

TALAIA

'Sentinella diürn' i 'torre on es posava el talaia', DECat VIII, 220b19-23.

Sant Josep de sa Talaia, municipi d'Eivissa, a la part occidental de l'illa. *Racó de sa Talaia*, badia al peu del puig de la *Talaia de Sant Vicent*, a Pollença. Lloc de bona vista a l'E. i no lluny del poble de Guardiola (Bagà), des d'on Coromines va fer l'enquesta del terme (xxxviii, 113.14).

Sa Talaia i Pla de sa Talaia, punta culminant de la Península d'Alcúdia (xl, 74.25; Mapa Mascaró, 7E4 i Mapa del Cardenal Despuig).

La Talaia, turó en el te. de la Serra d'En Galceran (xxviii, 158.25).

Sengles masos *La Talaia*, prop de les Llosses (xxxviii, 141.6; CATorras, *Berg.*, 122); en el Pla d'Arenes, entre Sant Hilari i Espinelles (Coromines, 31-I-1932); i a Lluçà (xlvi, 157.44), veïnat te. Rupià (Cascuberta, c. 1920).

Sengles partides de Culla (xxix, 62.20), Suera (xxix, 177.10), Banyeres de Mariola (xxxvi, 22.20), i Monòver (xxxvi, 94.10).

Les Talaies, partida i nom de sengles serres dels termes de Santa Magdalena de Polpís (xxviii, 198.7) i d'Onil (xxv, 172.23), i de les pdes. a l'entorn.

Les Talaies d'Alcalà, serralada del Sistema Ibèric valencià paral·lela a la costa que separa la plana de Sant Mateu i la vall de les Coves de la vall d'Alcalà de Xivert.

Sa Talaïassa o *sa Talaia de Sant Josep*, el puig més elevat d'Eivissa.

La Talaïeta, partida de Beneixama (xxxvi, 14.7).

La Talaïola, cim dels ports de Morella, en el trifini de Vallibona, Xert i Canet lo Roig.

Torre de Talaïola (= *Atalaïola*), en el terme de Santa Pola (Mateu, *País Valencià*, 55).

Les Talaïoles, tossalet baix, a l'Alcora (xxix, 113.25).

La Penya de Triòla a Ròtova (xxxii, 177.11), probablement contracció de *Talaïola* dissimilat.

Cala des Talaier, cala de la costa meridional de Menorca, dins el municipi de Ciutadella.

El Pi Talaiero a Todolella (xxvii, 200.11).